

Kominternu snuje rdečo armado na Sredozemlju

Na septembarskem sestanku vodstva Kominternu so sprejeli nova načela in nove smernice glede revolucionarnega dela v Evropi.

Moskva je ugotovila da nastopanje Ljudske fronte ni prineslo takih uspehov, kakršnih so si od tega stvara pri Kominterni obetali. Zato morajo opustiti taktiko Ljudskih front in preiti, s direktno revolucionarno akcijo povsod, kjer so razmere vsaj malo zrele zato. Začeti se mora razdobje oboroženih vstaj v splošni revoluciji sveta.

Posledno nalogo v tem razdobju bo igrala francoska vlada Leona Bluma, kjer se socialistični elementi naravnost duše v vsebolj nasilnem obsevu komunizma. Ta družina socialistov in komunistov v Franciji je dozdaj rodila čudne sadove: razrednotenje franka, draginjo, stavke. Rodila je še bolj nesmiselne stvari.

Kljub slabemu zunanje-političnemu položaju Francije, ki zahteva čim tesnejšo združitev vseh francoskih rodoljubnih sil, se vendar vse politično delo francoske vlade razvija v smislu preganjanja nacionalnih sil in skupin. Vlada vsa zborovanja nacionalistov, naj pripadajo tej ali oni skupini, prepoveduje. Pod rdečo zastavo pa se lahko zbirajo in demonstrirajo proti francoski državi, proti vojski, proti redu zrevolucionirane in sestradane množice. Komunistične in anarhistične demonstracije, ki so naperjene proti armadi, se vrše pod varstvom policije in pod varstvom vojaških oddelkov samih.

To so politični nesmisli, ki bi privedli do samomora sleherni vlado na svetu, ne samo Blumovo.

Toda Kominternu, ki Francijo razkrajja naznotraj, pripravlja nevarnost zanj tudi od zunaj, in to s pomočjo Francozov in francoskih sredstev samih.

Ta nevarnost je boljševiska Katalonija. Kominternu se je po polomu levičarskih tulp v ostali Španiji namenila, da si ohrani vsaj tisti sad, ki se ji zdi najbolj zrel in edino zrel. To je Katalonija, dežela v oblasti anarhistov in komunističnih razkolnikov Trockijevga kora.

Sovjetska Katalonija, ki jo je treba organizirati na sedanjih anarhističnih krvavih podlagah, mora po načrtu Kominternu postati delovna podlaga in orožarna za rdečo armado, ki bo delovala ne le na Pirenejskem polotoku temveč tudi izven njega; najprej seveda onstran Pirenejev — v Franciji.

Rdeča sredozemska armada ni zgolj prazna utvara in bojazen v preplašenih proti moskovskih glavah, temveč je resnica, o kateri je mogoče navesti čisto natančne in zanesljive podatke in o kateri se da dokazati, da je naperjena predvsem proti Franciji.

Vojni svet v Moskvi

25. septembra je Politični urad v Moskvi posvetil dolgo sejo organizaciji rdeče špansko-francoske armade. Maršal Vorosilov, ki je poveljeval

velikim sovjetskimi manevrom v okolici Moskve, je bil nujno poklican v Moskvo.

Trojica Kunosinen, Kolarov in Manuilski, ki nadomestuje Dimitrova, ki se zmeraj spremlja bolnega diktatorja Stalina na Krimu — je predstavljala tajništvo Kominternu. Prisoten je bil tudi načelnik tajnega političnega oddelka Kominternu in vodja GPU Ježov.

Manuel — Moyses Rosenberg, sovjetski poslanik v Madridu, je poslal za to sejo pisano poročilo o položaju v Španiji. Poseben del tega poročila so tvorili podatki o razgovorih, ki jih je Rosenberg imel takoj po svojem prihodu v Španijo s predsednikom katalonske vlade Companysom in z Gorkinom, predsednikom POUM (Partido obrero unido marxista).

Sklep te seje je bil, da je neobhodno potrebno, da se takoj osnuje in oboroži resnična rdeča armada, ki se bo znala in mogla proti nacionalistom boriti. Armado, ki ne bo izročena na milost in nemilost naključju, ki bo organizirana in kar je važnejše, preskrbljena s hrano in orožjem.

Prva posledica tega sklepa je bil prihod dveh sovjetskih parnikov »Neve« in »Kubanac« v Barcelono. Parnika sta vozila topove, puške, streljivo, dinamit. V ladijskih listinah je bilo navedeno, da vozita sovjetska parnika živež. Prihod teh dveh parnikov je močno povzdignil sovjetski ugled celo v očeh katalonskih anarhistov. Zaradi dinamita, seveda...

Rdeči generali

Največje važnosti in usodnega pomena za Evropo in njeno varnost pa je bilo pri tem moskovskem sestanku nekaj drugega. Na mesto takojmenovanega sovjetskega generalnega konzula v Barceloni so imenovali Vladimirja Antonova Ovsejenko. Ovsejenko bo vršil pri katalonskem anarhističnem vojnem odboru vlogo vojaškega svetovaleca.

Ovsejenko bo tako dejanski organizator in vrhovni poveljnik katalonske rdeče vojske.

Da je Moskva izbrala njega, je značilno: gre pri tem zato, da revolucionarno gibanje in delovanje v Zahodni Evropi potisnejo naprej, mu dajo oboroženo zaslombo in tako izkovejo v najbližji bodočnosti resne in usodne dogodke.

Kdo je Antonio Ovsejenko?

Antonov Ovsejenko je bivši častnik ruske carske vojske. 1907 je osnoval revolucionarno zaroto v Novo Aleksandrovske. Zaradi tega je moral pobegniti v inozemstvo in je živel dolgo v Franciji.

Med svetovno vojno se je z velikim številom drugih revolucionarjev vrnil v Petrograd in ustanovil 1917. tam prvo rdečo gardo. Lenin ga je zaradi njegove drzne energije zelo cenil in ga imenoval za vrhovnega poveljnika rdeče vojske v Ukrajini. Tam je dal prepričujoče dokaze o svojem mojstrstvu. Pokazal je, kako zna ravnati z ljud-

Sovjetski zastopnik v Londonu, Kagan, ki je tam zagrozil, da se Rusija ne bo več držala pogodbe o nevmešavanju.

skimi množicami. Iz razrvanih in anarhičnih sestradanih tulp po Ukrajini je v kratkem ustvaril organizirano silo, ki se je bila sposobna vojskovati in sicer redno se vojskovati.

Naredil je naravnost čudežno delo: uvedel je red in disciplino v najbolj obupno zmedo obupanih pustolovcev, roparjev, anarhistov in podivjanih kmetov, ki so se tedaj zbirali pod rdečo zastavo. Celo neštete tolpe ukrajinskih razbojnikov so se nazadnje podvrgele njegovemu poveljstvu in so pustile, da je iz njih ustvaril oddelke redne rdeče vojske.

Nič manj kakor njegovih sposobnosti pa niso cenili njegove krutosti. Še dolga leta so po Ukrajini govorili o njegovem salonskem vagonu, ki je stal na 7. tiru na postaji v Harkovu. Pred njim je jal dan za dnem streljati sumljivce v množicah.

Njegove vojaške kariere je bilo konec z državljansko vojno; moskovski oblastniki so menili, da ni dobro, da bi takega človeka imeli v vojski v mirnem času.

Zadnje čase je bil generalni prokurator Velikoruske sovjetske republike. S tega visokega mesta so ga poklicali v Barcelono, da bi tam, kot tako važen človek vršil neznatno službo sovjetskega generalnega konzula...

Ovsejenkove zveze

Brez ozira na burno in zaslužno revolucionarno preteklost pa je Ovsejenkova moč zlasti v tesnih zvezah, ki jih že izpred vojne ima s pariškimi anarho-sindikalističnimi krogi v Parizu. Te njegove zveze niso samo ideološke, njegovi stiki s proslutimi francoskimi anarhisti so živi in dejanski. O tem bi veliko lahko povedala pariška policija; če bi seveda hotela in smela.

Po drugi strani vemo, da POUM — Združeno delavsko marksistično stranko, ki je članica IV. — rockijanske — internacionale, v Barceloni vodi Andreu Nin, imenovan katalonski Lenin, bivši večletni osebni tajnik Leva Trockega, poročen z rusko Judino, odposlanec Trockega v Franciji in v Španiji, zdaj komisar za pravosodje — razumni: krivosodje! — v Kataloniji.

Ovsejenko je bil svoje čase v Dobrih zvezah s Trockim in z njegovo desnico Ninom. Leta 1926 se je sicer Trockemu odpovedal, ni pa nikdar nastopal proti njemu in njegovim. Zato je on najbolj usposobljen in prvi ter od sedanjih moskovskih tiranov edini poklican, da udari v Katalonijo plat zvona za zbor III. in IV. internacionale pod eno, rdečo zastavo. (Konec jutri.)

Novo poslopje narodne skupščine

Sedaj je končno le dograjeno, čeprav ne do vseh podrobnosti, novo poslopje, v katerem se bo bojevala borba med poslanci in senatorji. Prostori v tej skupščini so zaenkrat razdeljeni takole: V prvem nadstropju bo JRŽ imela dve klubski dvorani in dva manjša prostora v pročelju poslopja na Aleksandrovo ulico. Poleg tega kluba so v severnem delu poslopja prostori kluba neopredeljenih poslancev. Na severni strani na Briandovo ulico imajo prostore Seljaški klub, Jugoslovanski klub in Jugoslovanski radikalni klub. Na fronti proti Kosovski ulici v južnem vogalu poslopja se nahaja delovni klub, poleg njega pa trije prostori kluba Jugoslovanske nacionalne stranke. Na južnem vogalu na Aleksandrovo ulico je v prvem nadstropju salon za diplomate, v središču prvega nadstropja so pa prostori kluba novinarjev s šestimi telefonskimi kabinami z oddelkom za domači in za tuji tisk. V levem krilu je manjša dvorana za finančni odbor. V prvem nadstropju na Kosovsko ulico se nahaja še knjižnica, dalje prostori za upravni odbor, pošto in telefonsko centralo.

V pritličju se za vestibulom nadaljuje velika avla za razgovore, v pročelju na Aleksandrovo ulico, na desni od vhoda, so pa prostori predsedstva vlade in na levi od vhoda prostori tajnika in treh podpredsednikov narodne skupščine. V nasprotnem delu poslopja, na Kosovsko ulico, je v pritličju kabinet predsednika narodne skupščine, poleg njega pa splošni oddelki, blagajna in tehnični odsek. Na desni od velike avle za razgovore, poleg velike skupščinske dvorane, so prostori ministrskega sveta, na levi od avle pa prostori za tri manjše odbore.

V podzemlju, na Kosovsko ulico, ima prostore orožništva, tu je buffet, stenografski urad, ki je s posebnim hodnikom direktno zvezan s središčem velike skupščinske dvorane, kjer stoji stenografske mize. Buffet ima svoje prostore v pritličju in v prvem nadstropju, ki je z njima zvezan z dvigali. V podzemlju, na Briandovo ulico, so spravljeni ekonomat in administracija.

Vse kaže, da to ni kakšna majhna zgradba in da je niso gradili brez vzroka celo vrsto let ter da tudi ni stala malo denarja.

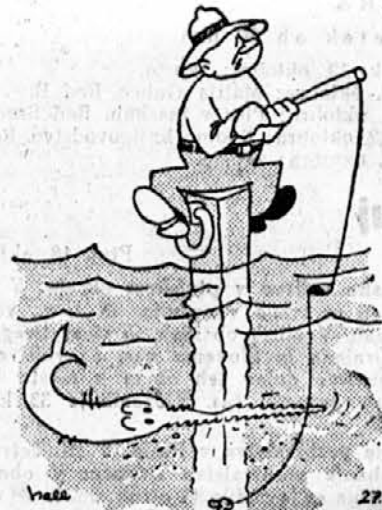
Radio

Programi Radio Ljubljana

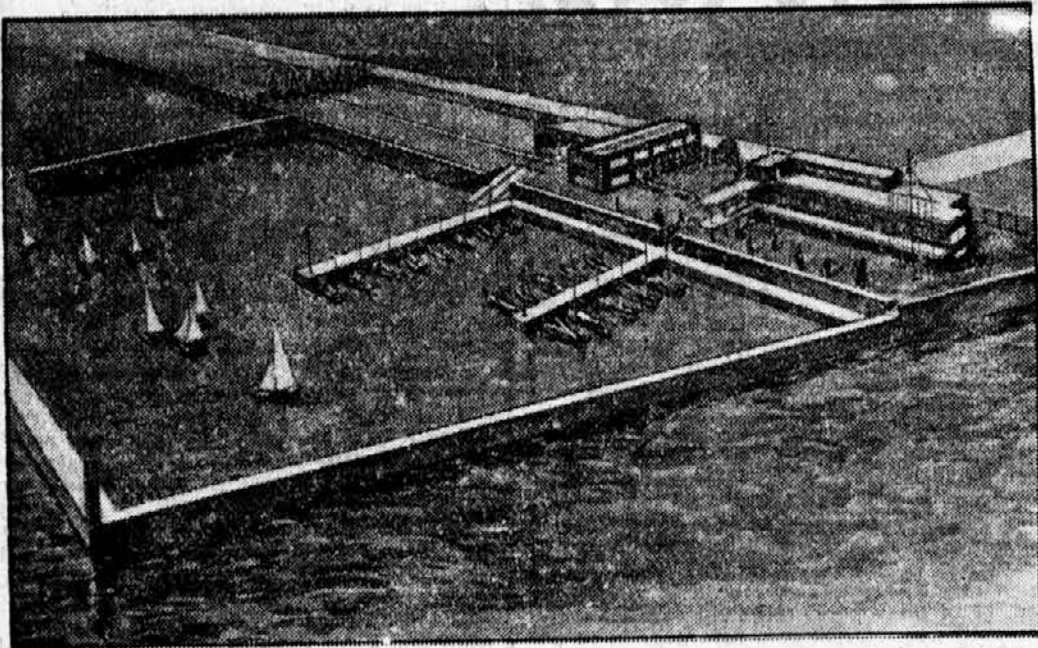
Ponedeljek, 19. oktobra: 12.00 Valčekova ura (plošče) 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Čas, sporod. obvestila — 13.15 Rusko zborovsko pesni (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Zavaršniška ura: O zraku (g. dr. Anton Breclj) — 18.20 Lalka glasba na dveh klavirjih (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt) — 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila — 19.30 Nac. ura: Karloško narodno vsenčilsko (prof. Braškovič iz Zagreba) — 19.50 Zanimivosti — 20.00 Magistrov črnel kvartet — 21.00 Plošče — 21.15 Koncert Ljubli. komornega kvarteta — 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod. — 22.15 Plesna glasba. Sodelujejo: g. Mirko Premelj n Radio-Jazz.

Drugi programi

Ponedeljek, 19. oktobra: Belgrad I: 20.00 Giordana opera »André Chenier«. — Belgrad II: 20.00 Trg. teat. v Vrhu (Tokin). — Zagreb: 20.00 Prenos iz opere. — Dunaj: 19.25 Rossinijeva opera »Seviljski brivci« — 22.20 Zabavni koncert — 23.45 Plesna glasba. — Budimpesta: 20.10 Lisztov oratorij: Legenda o sv. Eliji (iz Bruslja) — 22.00 Plošče. — Terst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 20.40 Raffaelijeva opera »Prelepa Florencia«, nato plesna glasba: — Rim-Bar: 20.40 Koncert. — 21.30 Plošče — 22.30 Plesna glasba. — Praga: 19.55 Salonski trio — 19.55 Moravanska svatba — 20.35 Violina — 21.10 Peser večer — 22.15 Plošče — 23.00 Bachov preludij.

»Kakor ti meni, tako jaz tebi.«

Tu bodo leta 1940 na tokijski olimpijadi gledali jadralce in veslače.

Zeleni pekel

V tej hudi uri smo se seznanili z nekim ameriškim inženjerjem za gradnjo cest. To je bil vesel dečko, ki je imel pravico, da se je izredno postavljaj s cesto, katero je zakoličil čez vso džunglo proti jugu. Najvažnejše za nas je bilo, da je imel na razpolago tri avtomobile in da se njemu samemu ni nič prav mudilo. Kljub temu, da smo mi sami pri sebi drugače sodili, smo mu na zunaj vendar verjeli, ko nam je zagotavljaj, da bomo tristo kilometrov oddaljeni Lagunillas dosegli v treh dneh in pol.

Ljudstvo nam je na vso moč vzklikalo živjo, ko smo se na novega leta dan odpravili na pot. Na glavnem trgu se je razpostavila mestna godba, oblečena v ponošene rdeče bombaževinaste obleke in nam je pihala v slovo tako močno, da so bili godci in godala vsi hripavi. Vodilni mestni uradniki so nam dali razumeti, da bomo mi imeli čast posvetiti novo cesto, ki bo v čast in ponos državi.

Nekaj minut dolgo je prebivalstvo pozabilo celo na vojno. V latinskih deželah znajo ljudje take slovesnosti nadvse primerno in ljubko praznovati.

Takoj bi rad poudaril, da je bila cesta sama na sebi, kar je bilo zgrajene, izborna.

Širok trak rdečih tal se je vlekel kakor brazgotina od sablje skozi morje Zelenega pekla, naravnost, kakor da bi ga bil kdo izstrelil. Površina ceste je bila gladka in je samo malokje

kazala brazgotine in obronke, ki so ostali od izkopanih drevesnih korenin.

Ves božji dan dolgo smo lahko držali brzino 50 kilometrov na uro. Ponoči pa je prišla na nas nesreča. Ko smo ležali v svojih mrežah ter dremali, avtomobili pa so orjaško in pošastno svetili skrozi ognjeni soj, je stopil graditelj cest k Urriju. Tigrovec se je priključil obema.

»Nikar se mi ne čudite, če prorokujem, da bo zečelo deževati, je dejal inženjer kratko in suhoparno.

»To rad verjamem,« je odgovoril Tigrovec. »Že od poldne se kopičijo oblaki.«

Urrio je zastokal.

»Na poti od tu do Jacuiba moramo prekorati dve široki reki! Kaj naj začnemo?«

Nastopil je napet molk. Mislim, da si je bil vsakdo od nas na jasnem, da bi bilo najbolj pametno, če bi se obrnili in vrnil. Toda nihče od nas ni imel toliko poguma, da bi bil to ostalim tovarišem predlagal. Hrušč in trušč mestne godbe nam je še preveč živo donel v ušesih.

»Morda bo pa prišla samo majhna ploha,« je pripomnil nekdo izmed nas.

Veselo in radostno smo se vsi oprijeli te možnosti.

Seveda pa na kako ploho ni bilo mogoče računati. Podzavestno smo sami sebi vsi dopovedovali, da smo norci. Deževna doba je bila že davno tu in nam je grozila s težkim časom za preizkušnjo naše odpornosti. Toda bili smo trdo vratni, kakor mežji, bali smo se, da se ne bi osmešili, kakor tolpa opic. Zato smo rajši izbrali

težave, ki jih bomo srečevali na taki poti skozi dež, kakor pa to, da bi se dali ljudem v zobe, češ da se nam je pot ponesrečila.

Po večerji je nevihta izbruhnila.

Se ko smo jedli, se je severno nebo pokrilo z veliko mrko odejo. Oblaki so vstajali in požirali zvezde, da so ugašale druga za drugo. Kmalu smo sedeli v temi, kakor da nas je kdo zaprl v sobo brez luči. Ko smo izgubili iz vida tudi rdeči soj ognja, smo morali iztegovati roke, da se nismo zaleteli, kakor to delajo ljudje tam, kjer je tema kot v rogu. Nehote smo pritajevali svoje glasove. Zanimelo je celo klepetanje domačinov.

Nenadno pa je iz skoraj brezglasne tišine planil rjoveč vihar. Vetrovi so začeli tuliti in vzdihovati ter priklanjati krošnje dreves do tal, da so nam veje kar pokrivala.

Še tisto sekundo smo se vsi zatekli v varstvo avtomobilov in smo napeto pričakovali, kdaj se bo pred nami razvila pretresljiva in prepričevalna žaloigra.

Vse do tega večera sem zmeraj mislil, da so viharji in nevihte, kakršne prirejajo po gledališčih, pretirani.

Magnezijski bliski in stroji za grmenje so se človeku zdeli prav tako nenaravni, kakor dejanje, ki jih spremljajo.

Nikdar se še nisem tako zmotil, kakor v tem. Najspretnjši in najbolj izvežbani elektrotehnik ter najdrznejši premikač kulis sta bila le jecljajajoča otroka in prodajalca voščenih vžigalic, če sem jih primerjal z resnico tega večera.